

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2016/17:27

SVERIGES
RIKSDAG

Onsdagen den 1 mars

§ 1 Allmänna frågor

Statsrådet Ann Linde

Kabinettssekreterare Annika Söder

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 7 februari 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 7 mars 2017

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Då har vi samlats för EU-nämnd. Välkomna! I dag har vi återrapportering och samråd inför allmänna rådet med handels- och EU-minister Ann Linde, som vi hälsar välkommen hit i dag.

Vi börjar som vanligt. Vi kommer att följa dagordningsnumreringen på den blå lappen. Det har funnits andra numreringar ute tidigare. Men vi börjar som vanligt med återrapporteringen från det tidigare allmänna rådet.

Anf. 2 Statsrådet ANN LINDE (S):

Ordförande! För en gångs skull har jag två frågor att ta upp när det gäller återrapporteringen. Inför allmänna rådet den 7 februari inkom Portugal med en begäran om att under Övriga frågor få återrapportera om ett högnivåseminarium som man anordnat i Lissabon den 24 januari under rubriken "A Euro for Growth and Convergence". Denna begäran gjordes så sent som fredagen den 3 februari, efter att EU-nämndens samråd inför GAC den 7 februari hade ägt rum. Seminariet samlade omkring 40 högnivåexperter och politiker från flera medlemsstater. Syftet var att främja debatten om fullbordandet av EMU. Sverige gjorde dock inga inlägg i frågan under mötet vid allmänna rådet, utan det var bara en rapport från Portugal.

Jag vill också göra er uppmärksamma på att under A-punkterna på GAC den 7 februari hänvisade kommissionen till förslaget om en förordning om Eppo, en europeisk åklagarmyndighet. Som EU-nämnden redan känner till har Sverige offentligt sagt att man avser att rösta nej till Eppo, vilket vi stod fast vid även denna gång. Jag vill dock informera nämnden om att vi fick kritik för vårt nej. Som ni säkert noterar föreslås nu i stället att man går vidare med ett fördjupat samarbete när det gäller Eppo mellan de medlemsstater som är intresserade.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Jag förstod att detta var rapporter utöver den skriftliga återrapport som finns. Men ledamöter kan ställa frågor på återrapporten i sin helhet.

Anf. 4 TINA ACKETOFT (L):

Min fråga gäller naturligtvis Eppo. Vilken form av kritik var det som den svenska delegationen fick för sitt ställningstagande?

Anf. 5 Statsrådet ANN LINDE (S):

Först sa kommissionen att det var ett enda land som inte kunde gå med på detta, och det var Sverige, och därför går det inte. Sedan gick Tyskland och Italien in och sa att detta var väldigt olyckligt och att man hade fler förslag. De var mångordiga och helt enkelt väldigt arga. Men vi står fast vid vårt ställningstagande. Jag ville bara informera EU-nämnden om detta.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

En sakupplysning: Det var väl inte bara Sverige som inte ville? Det var åtminstone den information vi hade haft vid diskussionen här i EU-nämnden innan. Stämmer kommissionens uppfattning?

Anf. 7 Statsrådet ANN LINDE (S):

Det räcker med att en säger nej, så behöver ingen annan visa sina kort. Eftersom vi sa nej visade ingen annan sina kort. Officiellt sett var det alltså endast Sverige.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Tack för den informationen! Det kan vara bra för nämnden att veta detta. Då lägger vi återrapporten till handlingarna.

Då går vi in på rådsdagordningen inför allmänna rådet den 7 mars och börjar med dagordningspunkt 4, om ministern har något att säga där. Detta brukar vara en stående informationspunkt.

Anf. 9 Statsrådet ANN LINDE (S):

Nej, det var inga övriga frågor.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Då tar vi dagordningspunkt 5, Förberedelser inför Europeiska rådet.

Anf. 11 Statsrådet ANN LINDE (S):

Ordförande! Europeiska rådet äger rum nästa vecka den 9–10 mars. Ni har fått del av ett första utkast till slutsatser. Som brukligt vid vårt toppmöte kommer ekonomiska frågor och tillväxtfrågor att stå på dagordningen. Stats- och regeringscheferna väntas ställa sig bakom förslagen till prioriteringar för den ekonomiska politiken i EU och utkastet till rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet. I kommissionens tillväxtöversikt för 2017 understryks, liksom i fjol, behovet av ökade investeringar, genomförandet av strukturreformer och en ansvarsfull finanspolitik inom EU. Regeringen stöder prioriteringarna och att medlemsstaterna tar sitt ansvar och

genomför nödvändiga strukturreformer och tillväxtskapande åtgärder på nationell nivå.

Det är positivt att sysselsättningen och sociala frågor ges ökad vikt och ses som en integrerad del av den europeiska terminen, liksom att koppling görs mellan social rättvisa och tillväxt. Detta ligger också väl i linje med temat för toppmötet för tillväxt och rättvisa jobb i Göteborg, som statsministern kommer att stå värd för tillsammans med kommissionens ordförande Juncker. Vi välkomnar att frågan har lyfts in i slutsats-texten.

I diskussionen om jobb, tillväxt och konkurrenskraft blir det viktigt att återigen påminna om behovet av en välfungerande inre marknad, inte minst när det gäller tjänster och digitala frågor, som är viktiga tillväxtsektorer för EU. Fria dataflöden är en förutsättning för en välfungerande digital inre marknad och för en europeisk datadriven ekonomi. De flesta företag, oavsett sektor, är i dag beroende av fria gränsöverskridande dataflöden i sin verksamhet. Det är därför viktigt att arbeta för att dataflöden inte hindras, till exempel genom olika nationella krav som innebär att företag hindras från att föra data över gränserna.

Att fortsätta att verka för en öppen och fri handel är en viktig pusselbit för att stärka EU:s konkurrenskraft, särskilt med tanke på utvecklingen i omvärlden.

Låt mig även säga några ord om migration, som återigen står på dagordningen. Under 2016 fick ett rekordhøgt antal migranter och flyktingar sätta livet till på Medelhavet. Vid det informella Europeiska rådet i Vall-etta den 3 februari antogs en deklaration om den externa dimensionen av migration, med prioriteringar som syftar till att rädda liv och förhindra människosmuggling. Regeringen välkomnar uppföljningen av dessa prioriteringar, och det maltesiska ordförandeskapet ska vid Europeiska rådet ge en lägesrapport. Vid genomförandet av deklarationen är det viktigt att bland annat internationell rätt, asylrätt och ODA-kriterierna respekteras.

Förutom arbetet med den externa dimensionen av migrationspolitiken måste de gemensamma åtgärderna förbättras för att hantera migrations-situationen internt i EU. Det är viktigt att vi så snart som möjligt når resultat vad gäller det gemensamma asylsystemet. Det är därför bra att stats- och regeringscheferna återigen kommer att uppmärksamma frågan. Det behövs en ordning som rättvist fördelar ansvaret för skyddsbehövande mellan medlemsstaterna. Denna fråga är central för regeringen, och vi fortsätter att aktivt verka för att frågan om ansvarsfördelning ska avslutas under det maltesiska ordförandeskapet.

Nu lämnar jag över till kabinetssekreterare Annika Söder, som kommer att informera om de övriga punkterna på Europeiska rådets dagordning.

Anf. 12 Kabinetssekreterare ANNIKA SÖDER:

Jag kommer att föredra punkterna om extern säkerhet och försvar och västra Balkan, som ju återfinns inom ramen för externa relationer.

Stats- och regeringscheferna ska återkomma till frågan om arbetet med att stärka EU:s externa säkerhet och försvar, som nämnden kommer ihåg, inom ramen för den globala strategin, som välkomnades i somras. Som sas på Europeiska rådet i december ska man nu följa upp hur arbetet

2016/17:27

1 mars

har gått med genomförandet av slutsatstexterna. En djupare diskussion och konkreta beslut väntas först vid Europeiska rådet i juni.

Många av dessa frågor kommer också att diskuteras vid utrikesministrarnas råd på måndag, och de kommer därmed också att föredras för nämnden på fredag av utrikesminister Margot Wallström.

Vår utgångspunkt är att EU-samarbetet är viktigare än någonsin för Sveriges säkerhet i det rådande omvärldsläget. I ljuset av både yttre och inre utmaningar är det viktigt att stärka det befintliga samarbetet. Vi välkomnar ett gemensamt samlat ansvar för Europas säkerhet.

Vi stöder genomförandet av de slutsatser som har antagits om att stärka den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken och anser att det är viktigt att stats- och regeringscheferna signalerar stöd till det arbetet. Detta är fullt genomförbart för Sveriges del inom ramen för vår militära alliansfrihet.

Utvecklingen på västra Balkan kommer också att diskuteras av stats- och regeringscheferna. Vi välkomnar mycket varmt att denna diskussion kommer upp. Det krävs verkligen ett tydligt och starkt engagemang från EU vad gäller utvidgningen.

Vi har ökade spänningar och negativt externt inflytande, >>> **Hemligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, och det finns anledning att känna oro för de reformprocesser som pågår och för stabiliteten när det gäller västra Balkan.

Utvidgningsprocessen och de krav på reformer och anpassning till EU:s värdegrund som följer med utvidgningen är, skulle vi vilja säga, det allra viktigaste sättet att främja utveckling och stabilitet i alla länder på västra Balkan. Det är det som vi kommer att verka för under förberedelserna för Europeiska rådets möte.

Anf. 13 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Tack för föredragningen!

Som ni ser i kanslikommentarerna har vi sedan tidigare en avvikande mening på området migration. Den har vi nu upprepat i ungefär två år. Den handlar om att vi vill se fler lagliga vägar in och att det ska vara tydligt att man ska kunna söka asyl i tredjeland. Nu börjar det röra sig lite åt det hållet, men jag vill ändå fortsätta ha min avvikande mening.

Vi har haft ett förslag om nödvisum och en möjlighet att söka humanitära visum utanför EU. Jag tror precis som regeringen att det är bra att vi får fler gemensamma asylsystem som handlar om regelverk, syn på ursprungsländer, gemensamma återvändaravtal och sådana saker som kanske skapar ett regelverk. Vi ska naturligtvis ha solidaritet inom EU. Men jag tror att vi också måste ge möjlighet att söka från tredjeland, annars kommer vi inte att kunna bryta resorna över Medelhavet.

Anf. 14 KARIN ENSTRÖM (M):

Fru ordförande! Tack för föredragningen! Det här blir lite förpostfäktning inför både FAC och ER nästa vecka, men det gäller två punkter.

Den ena handlar om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken. Ska vi uppfatta en nyansskillnad åt det positiva hållet i regeringens inställning till det gemensamma säkerhetspolitiska och försvarspolitiska samarbetet? Jag tycker mig höra det. Vi kommer säkert att återkomma

till det inför ER, men går det att säga någonting nu om vad det kan betyda konkret?

2016/17:27

1 mars

Sedan vill jag bara understryka vikten av att EU engagerar sig på västra Balkan. Det går inte riktigt i rätt riktning nu, och även där hoppas jag att det kommer mer konkreta förslag på åtgärder och vad EU kan göra. Men jag inser att det inte är riktigt där vi är ännu om jag har förstått det rätt.

Anf. 15 EMMA WALLRUP (V):

Vänsterpartiet välkomnar inte arbetet med att stärka EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Vi har reserverat oss i utskottet, och jag vidhåller den avvikande meningen.

Jag vill också hänvisa till våra tidigare avvikande meningar när det gäller migration, säkerhet och försvar samt västra Balkan.

Anf. 16 PAVEL GAMOV (SD):

Fru ordförande! Tack, statsrådet och kabinetssekreteraren, för föredragningarna!

Från Sverigedemokraternas sida vill vi också hänvisa till tidigare avvikande meningar. Vi vänder oss emot att EU har en gemensam försvars- och säkerhetspolitik, och vi vänder oss definitivt emot att den nu förstärks.

Likåså vänder vi oss emot en gemensam asylpolitik eftersom vi anser att EU har varit en del av problemet snarare än lösningen.

Vi hänvisar alltså till avvikande meningar på de områdena.

Anf. 17 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag ber fru ordföranden att låta kabinetssekreteraren svara på de här frågorna.

Anf. 18 Kabinetssekreterare ANNIKA SÖDER:

Regeringen delar Désirée Pethrus uppfattning att det är viktigt att hitta lösningar för lagliga vägar. Vi vill naturligtvis också understryka betydelsen av EU-solidaritet i frågor om migration. Det är ju en process som pågår.

Jag vill bara upplysningsvis nämna att det finns ett fall i EU-domstolen som gäller humanitära visum. Dom faller i mitten av nästa vecka.

Det är frågan om just sökande av humanitärt visum. Det är en belgisk migrationsdomstol som har begärt ett yttrande från EU-domstolen om det här. Generaladvokaten har yttrat sig och anser att den här familjen från Syrien hade rätt att söka humanitärt visum för att sedan kunna söka asyl i Belgien.

Om det blir domstolens utlåtande innebär det att humanitära visum är domstolens tolkning av hur viseringskodex ska tillämpas. Det vänder det nuvarande systemet i den riktning som Désirée Pethrus beskriver. Man kan tänka sig att det blir stora förändringar på marken om det skulle hända med tanke på hur många det finns som skulle vilja söka humanitärt visum och hur det kommer att påverka de länder som tar emot viseringsansökningar i den regionen.

Det här nämner jag bara upplysningsvis, för det är ju ingen av oss här som råder över vad domstolen kommer att ange för riktning eller vet om den kommer att följa generaladvokaten. Men det är alldeles uppenbart att frågan prövas den här vägen. Sedan får vi se hur den kommer att hanteras i de övriga institutionerna.

Karin Enström frågade om det är en nyansskillnad. Regeringen har hela tiden varit positiv till den gemensamma försvars- och säkerhetspolitiken. Den handlar ju om ett antal komponenter som vi tror att det är bra att vi förstärker.

Det är militär krishantering. Det är starkt fokus på civil krishantering. Inte minst tittar många på de förmågor och kompetenser som finns i Sverige.

Det handlar om mer gemensam planering för de olika EU-insatser som redan pågår där den gemensamma planeringen inte fullt ut fungerar idag. Till exempel kan man inte börja planera för en träningsinsats som EU vill göra, kanske i ett nordafrikanskt land, förrän man har utsett en chef för insatsen. Nu vill vi vända på det så att man kan börja planera så fort insatsen är beslutad och därmed snabbare komma på plats.

Det kommer också en översyn av de så kallade stridsgrupperna, battlegroups, under våren. Det finns också någonting som kallas Card, som handlar om en gemensam översyn av de förmågor som är aktuella inom ramen för EU:s gemensamma försvars- och säkerhetspolitik.

Det är de här frågorna som vi arbetar med tillsammans med Pesco, som ju är ett asymmetriskt samarbete där inte alla behöver delta och som vi ser positivt på. Man ägnar sig åt rätt saker. Till exempel har man tittat på sjukvårdsförmågor, som det är ganska dåligt ställt med just nu. Men vi tycker också att den här samarbetsmodellen förutsätter att den är inklusiv så att så många som möjligt kan delta.

De här processerna handlar inte om en försvarsunion, som nämnden naturligtvis förstår, utan det handlar om att stärka förmågan att göra insatser externt för att stötta i besvärliga konflikter och processer runt om i världen.

Jag tackar för stödet när det gäller västra Balkan. Vi har ju många gånger pratat här om utvidgningen.

Det problem vi kan se är väl att inte alla länder ser på utvidgningens betydelse så som en stor majoritet gör i Sveriges riksdag tillsammans med regeringen.

Det institutionerna vill göra, både kommissionen och EEAS, är ju att stärka det vi redan gör med olika typer av insatser i de olika länderna.

Det är inte lika säkert att vi kan få en ny skjuts i utvidgningskapiteln, men det är någonting som vi verkar för. Vi välkomnar verkligen att frågan nu kommer upp på alla nivåer, inklusive Europeiska rådet.

Jag tror att det var de frågor som var ställda.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med avvikande meningar från Kristdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet – oliklydande sådana.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Den europeiska planeringsterminen.

Anf. 20 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Vid GAC kommer ordförandeskapet att presentera en sammanfattande rapport som kallas syntesrapport inom ramen för den europeiska terminen. Rapporten innehåller en sammanfattning av rådets behandling av de olika delarna av den europeiska terminen 2017.

Årets cykel för ekonomisk-politisk samordning inom EU inleddes i november genom att kommissionen presenterade den årliga tillväxtöversikten. Den har sedan diskuterats i flera olika rådskonstellationer, och Ekofin och Epsco har också antagit rådsslutsatser om tillväxtöversikten.

Regeringen har samrått med nämnden inför var och en av dessa rådsbehandlingar. Vid detta möte rör det sig endast om en presentation av en sammanfattande rapport från det maltesiska ordförandeskapet.

Avslutningsvis ska GAC vidarebefordra rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet till stats- och regeringscheferna, som väntas ge sitt politiska stöd. Ingen diskussion förväntas i allmänna rådet.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Detta är alltså en informationspunkt. Vi tackar för informationen.

Vi går till dagordningspunkt 7, Genomförande. Det gäller den hopp-lösa förkortningen IIA, som står för interinstitutionella avtalet.

Anf. 22 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Ordförandeskapet kommer att kort informera om de steg som tagits och som planeras i genomförandet av IIA. Informationen förväntas fokusera på programplaneringen, det kommande arbetet med internationella avtal, gemensam databas för lagstiftningsakter och register över delegerade akter.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Finns det något under dagordningspunkten Övriga frågor som ministern vill nämna? Det finns kanske inga aviserade.

Anf. 24 Statsrådet ANN LINDE (S):

Nej, vi har inte fått någonting om övriga frågor.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Då finns det inte heller några övriga frågor som nämnden kan ställa frågor om eftersom det inte finns några redovisade för oss.

Vi får helt enkelt tacka ministern och önska lycka till på rådsmötet.

2016/17:27

1 mars

Innehållsförteckning

§ 1 Allmänna frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet ANN LINDE (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 4 TINA ACKETOFT (L)	2
Anf. 5 Statsrådet ANN LINDE (S)	2
Anf. 6 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 7 Statsrådet ANN LINDE (S)	2
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 9 Statsrådet ANN LINDE (S)	2
Anf. 10 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 11 Statsrådet ANN LINDE (S)	2
Anf. 12 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	3
Anf. 13 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	4
Anf. 14 KARIN ENSTRÖM (M)	4
Anf. 15 EMMA WALLRUP (V)	5
Anf. 16 PAVEL GAMOV (SD)	5
Anf. 17 Statsrådet ANN LINDE (S)	5
Anf. 18 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	5
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 20 Statsrådet ANN LINDE (S)	6
Anf. 21 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 22 Statsrådet ANN LINDE (S)	7
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 24 Statsrådet ANN LINDE (S)	7
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	7